

دیوانی فانی

مہلا حسین شیخ سعدی

کو ذکر نہ دے
نامارہ کر دے بڑیا ہے
بشیر حسین سعدی

۱۹۸۴

وینہی حسینی فانی پایہ دار
بوگہ ل و ہنوزی ہمہ ردم وہ فاوار
نہی خونہ ری کورد یادیکہ ہمہ ردم
چونکہ دلسوز بوو بو کوردی ہمہ ژار

بشیر حسین سعیدی

میتزوی ژبانی افانی،
مه للاحسین شیخ سعدی فیض الله

نه گره بیت وله میتزوی ژبانی شاعیرانی کوفی کورد بکوزینه وه
وه بینین زوره شاعیرانمان ناز ناوی افانی، یان بزوزیان
هه لبراردوه . له وانه (ماند ناغای فانی) بزوزینه زورانی
تریش .

به فلام لیزه را مه للاحسین ناز ناوی افانی، له کوزه وه بزوزی
هه لبراردوه هه له سه ره تانی ژبانی به وه هه تا کوزیم
دوایی کرد .

ته نیا له به له قه سیده را نه بی که باسی دولانی کوردان وه کا
به نه (قه سیده که ی به دوشه ی کاکه) دوایی بی هه نیا وه بزوه
مانوستای خوانی خوشبورد . کیو سوکریانی .. له به له ژماره کافی
هه تاو باسی ناز ناوی کزن بزویی شاعیرانی کردوه گو توره
افانی، مه به سنی مه للاحسین شیخ سعدی - بووه .

ناز ناوی خوی کردوه به (کاکه) به فلام له راستی را هه ر
له م قه سیده را نه م ناز ناوی بزوزی هه لبراردوه وه

به س نه‌گه رنا هه رمانازی به ووشه‌ی افانی ده‌کرد
هه تا نوره کیسه هه لکه نه‌بوو به ناوی «سینی فانی»
فانی وانا مه لاهین شیخ سعیدی. له هانی ۱۸۸۲ ز
له هاری هه ولیر گه ره کی خانه قا. له اتوونه رویناره.
خوتینی فانی به تی له هه ولیر و هیران و نازه نین و
سکتان و کویه ته واو کردوه.

وه له هه ولیر لای مه لایه بو بگره عومه رنه نه‌ندش
مه لایه (کجه) نیجازه‌ی مه لایه تی وه رگر توده ..

داندراوه کانی

- ۱- ژبانی نسان ته فیری قورن ان که ده که ونه شه ش
به رگه وه، که تا نیستا هه رسی به رگی لی هاب کرده
- ۲- وه رگیزی فه مووره کافی پیغه به ر، له کیتی بوخاری
به نه حکامی شه ری به وه له عه ره بی به وه بو کوردی
- ۳- به رتووی به لاغرت به عه ره بی .

۴- جامع الصغیر که ده که دنیه دود به رگی که دره ده نه سه ش
ده ک بوخاری به نه حکامی سه رعی به ده له عمره بی به ده
کرد و ده به کوردی .

۵- نه ظمی - (تهذیب الظواهر) ته فتازانی به عمره بی .

۶- منهج الحقیقه له ته صفوف به عمره بی .

۷- سه رعی زات الشفا - به کوردی -

۸- سه رعی - لوائح - له فارسی بو عمره بی .

۹- سه رعی له معانی و رگیزانی له فارسی بو عمره بی .

۱۰- منظومیه ته دهمیدیه فریدالدینی عطار له فارسی به ده

بو عمره بی

۱۱- نه یوانی له لبه است . به کوردی و عمره بی و تورکس و

فارسی به نلام به داغده هم دیوانی به نه مانته داوه ته

"صالح زکی بگ" که نه و کاته مصرف بووه له بیاری له ولیر

لنی ده رگرتوده بوخونینده ده ، نهی داوه ته ده ...

جاله به نه ده به شی زوری له لبه است کافی بزر بوون نه نیا

نه و نه نه بی که لم به رتو که ی له به رده ستان
 کوم کرد و دونه وه . که له به ره نه یار همه کاغذ نیکی
 یرش و بلا و نو و سپرو به وه له قاتی غوی هنر نیکیان
 له به ر کونی به زه همت ده خونید رایه وه . وه هنر نیکیان
 له به یاز نیکی کون نو و سر ایز وه . بان له ر ز خو . هنر نیکی
 به ر روت کون نو و سر ایز وه .

۲۴- مانوسامان به لغره به کی شمیری زور که وره ی
 له بو وه - به رتو که کی دانا وه به ناوی (المظلم
 فی العقود) ۵۸۷ ینج به رده ستا و همت دینر
 له له به به ، به عه ره به کی . و اندگه ره غوی هاشمی
 له به ر نه نو و سیایه و انا کافی زور به زه همت نه زاندر
 لیره را به دیار ده که دینی ده ستیکی بالاشی له بو وه
 له زانیی زمانی عه ره بی .

۱۳- نه رجه مری ته - پیدی بوردی به زمانی کوردی لهرجه
له لیدت ده له سه ره مان قافیہ ی (میمی)
۱۲- نه رجه مری هوارنه کافی - عمر انجیام - له فارسی پیده
نوعه رومی .

باش نه وه ی له هه ندرگونزان سه لایه تی کردوه .
وه له هاتی ۱۹۴۷ له گوندی دوگردکانه وه هاته وه
بوزه ولنیر . وه له یاس تاقی کردنه وه ی له لایه ن
له سه تی عیامی له شاری کوبه - کرایه - امام -
له مزگوتی له هه ولنیر له هاتی ۱۹۴۹ .
وه له هاتی ۱۹۷۱ ز خانه نشینی کرا هه ره خونین وه ی
قورمان ره ره زجود که کافی نایینی بنده شه ریلج بوو
لهه قال ۱۲/۱۱ ۱۹۱۳ له سه تی به دسانی
کوهی روانی کرد عنوانی خوش بینی

بشیر حسین شیخ سعیدی

هه لښه ستی یه که کم
 له ته قلیدی مه لایبی مه عنده وی بو شتی بی مه عبا
 ده سوو تی دل وه کوو مووم و له فو تی سر له تر سام
 چه بکت زینه تی ظاهر نه که رتوو پاکي دل چاکی
 به مانی احتیاجیکی نی یه دیواری باغانم
 نه که زه باطنت په ش بی به من چی شانده که ی شت
 سه ری ره نگیں بی نه فعی چی هه یه زیندانی شاهانم
 فیدایی طاعه تی بی ده ست نو تری بی ته ماعانم
 که ده ست نو تیر ناوه که و بارنیکه بو ته قوا فروشانم
 له بی قه دریت نی یه (فانی) که ناگیری قسه قه دری
 گرانه قیمه تی زوره دورو یاقوتی غیر فانم

چوارین
 بہ ختہ کہی بنی ہینرم نیمرو قوتی تہ دبیری چوو
 بہیتہ کانی کاو لیشم رنگہی تہ عمیری چوو
 گہر تہ توو بہم نہ وعہ دشخوش بی بہ خونہی عاشقان
 نوروانی داری تیریش غہیری خونین تہ تسیری چوو

ہہ لہستی دووہم

گون لہ بہر مہ غروری کہی ہہیتی سہری پہ رویانی من
 کہی لہ سہر کہشتی درک دہروا لہ تہزیری پانی من
 ہوشکستی من فیراقت ہیچ قصور یکی نہ کرد
 کاغہ زینکی پہ لہ پیچ و لوجہ سہرتا پانی من
 ہہروہ کوو نہ قہشی قہدم من سہرفیرازیم ہوچی یہ

خاکری تی ده گه ی بنواری یه سیمایی من
دامنت بولاده دهی فانی له دونیا که تی ده گاه
ناوی نه م به حره به پشتی پنی ی ئیستغایینی من

هله سستی سنی یه م

گو قناری فه له ک گودی سه ری نه م دو موله هجبت
ره قناری فه له ک بنی به فیدای گه ردوش و له نجبت
بنی لطفی و که م مه رحه مه تی وه رنه به قوربان
خوینی گه شی من لایقه بو زینه تی په نجبت
لفکه و گولی سه رپوش و قه دو ریشوه بی مشکیت
چهنه قوزه له گه ل قونجه و پاپوشه روله نجبت

هه لبه سستی چواره م
 شینوان له شه پوولی غم پیشه ی جیگر دارنی یه
 شوکر ناوی طینه تم بوینی مه و جدارنی یه
 بی مه رکه بی نیشتیاق ناگی به جینگی مه مقصود
 سالک هه رماندوو ده بی له ری که رسوارنی یه
 بواله وه سی خود په سندن دلی هه ر لای بریا په
 بو یه له سوو برانه وه نی چا تر له په رگارنی یه
 عارف وه ک حوبانی ناو چاوی له ناس نوشیوه
 بی باکه له په پنجه ره که رخسانه ی دل تارنی یه
 که سنیک نومی دی بری ناوی له خوشی دانی
 داروه کوو برایه وه چاوی له به هارنی یه

دل له جوش و خسروشی بی باکه له باری غم
 شوشه وهك تو ایه وه ترسی له غوبار نی یه
 کفتی جه نازه ی خوشم له ده فتر ی خوم ده که م
 مه عنایه بری قسمی خوش بو خوم یادگار نی یه
 هه رباخنیکی مه چه بهت له وئی که ر باخه وان بی
 غه بری هیلانه ی سووتاو له سه رلقی دار نی یه
 دهستی قه ده ر وه کوو مووم له باخی فده روح ناکی
 گول له بهر سه ری ده نی ده ر بهستی ده ستار نی یه
 که ر قسم کیشی نی یه له سووکی قسم نی یه
 مالی زور به قیمت بی هه برایی کربار نی یه

چوارنشتہ کی

نہی لہ نہ ندایمہ دینہ جسمی تو روحی رہ وان
 دینی پاکت دایہ بہ رخوی قاف تا فانی جہان
 مہ لہ یحجارت دوولت بوو دینی گرتہ ناوہ خوی
 مسکت بوونی مہ دینہ قابہ قہ وسہ یلت مہ کان

وانہ :-

مہ بہ فارسی مانڈہ نہ و دوشہی دین کہ دتہ

ناری نہ بی بہ مہ دینہ

(م دین ۵) مہ دینہ - مدینہ -

هه بیهستی، بیهیجه م

گه مه دروسه و گه ه ته کیه گه. جیتم نادى نانه وات
وانیشوو له یهک جینگا شماره زای نه طوارنی یه
له جه هلی دپشتی هه ولینر دلم روناک و صافه
صه یقه نی ناوینه ی من به نه یری ژونکار نی یه
مه رته به ی ناکه س و هیچ لای ناکه سان بلنده
بو یه که جینگای درک غه یری سه ر دیوار نی یه
تانی وشیرینی قه م تابعی حالی خومه
نالنه یی زیندانی غم نه غمه یی گونزار نی یه
دل که سوو تامه حوو بوو فانی چه باکت هه یه
به ردی حادثه بابی باده یی سه ر شار نی یه

چوارخشته کی

باکم چي يه له ده وري فه له کټ چي ده کا بکا
جاری منی بلند نه کرد چونم له عسر زنه دا
بنی باکه فانی له فه قرو فه نا چونکی هه رده منی
دوستم له سر دلم بنی که وهه ربنی عه ده ده دا

هه نه سستی شه شه م

وهك مورغی پایه بندم بوز دانیهی سیاهت
چون ماهی نیو که مندم بوز روینی هم چوماهت
نه شته می زولالی بوسم که می لطفه که می بفرموی
تاجان و دل فیدا کم له شاه راهی راهت
له رینی فیراتی جانان چاهم غه ریتی خونیه
ته نم پرزه خمی خه نجه ربه دوو تافی سیاهت
فهریدو و بی نه زیری له کیشوه رونه زاکت
سالاری تپسی حوسنی و دی بم فیدای سپات
هه متیانی خوشه جانان له ره غمی عالم شه ما
فانی له وه عزو نسرت غه رقی بی می سه فاهت

هه نيه ستي مه و نه م

دانه ي دوره دندان ي به قه د سه روه مه مه ي مه ي
حوسني خه ته ري تورك و عه روه ب هيند و كوره ي پوه ي
به م جسمه په ري جان و نه ندامي دره خشان
مروه ت ني يه تولاني ته قابول له جو ده ي ده ي
يك بنوسه كه سه ر شاره له جامي له بي سوخت
كه ي بوي بوو جه شيد و كه ي اسكندرو كه ي كه ي
پنم كوت و هره پرنه شنه يه ماچي له بي له علت
فهرمووي بره مردووت مري جنكه ي ني يه هه ماهه ي

فاني وه مه كه عومري عه زيرت به فنه ناچي
ني فائنده ما يه ت مه كه وهك حاته مي طه ي طه ي

هه نېستی هه شته م

له سالی ۱۹۴۴ له کافي شهري جیواي دوده م فانی نه م

هه نېسته ی راناره

وه رن رنیک که وین نه ی کور دے هه ژار
بني ترس به رونيک بو قول چه نه هه زار
نه پاشس لاج و مظفرالدين
تا که می زه بوون بین ژیر ده سرتی نه غیار
نه که ربي بلین بوچی نه م غه دره
دوئی یا عینی قد صار ما صار
یسنجا تو خودا وه ره شق نه با
وده ته ق نه کا زه بوونی به دکار

قیسی شنبہ نور کہ وہ تہ وہ یاد م
 ہیچ حقی حیات نی یہ بوہہ ژار
 مردن واجبہ بوہہ ردے فقیر
 قووت بیستی تار پوژی قہرار
 بکوژ نینہ وہ فقیرانی عار
 لہ پیش قدہ می تہ قویاے سالار
 ہر نہ م قیہ بوہہ لمانی سووتاند
 لہ حہ ربی عظمی بوہہ خونینی تہ غیار
 ناگری بلند کرد بوہہ رووی زہ مین
 خونینی ناسکان وہ کٹ جوگہ ورو بار

نہ روح چو نہ دہر لہ نیو جہ سہ دیان
 لاشہ می بنی نازان وہ کوو بہ ردو دار
 نیمہ ش کہ وایہ حہ یفہ بمینینین
 بکوژرنیہ وہ بوغہ زامی نہ غیار
 نہ می لاوانی کورد نیمہ بوتاریکہ
 بہ لام بو ناکہ بومہ ردکے ناودار
 روزمی لیندانہ بہ رزی پیشکے وتن
 یاشہ ہید بوونہ بو نغم القرار
 لہ زولمی نامہ رد بابچینہ دہر
 خونیمان بابرژکے لہ رینی افتخار

له من ده پرسن من راوه ستاوم
 به مال و به سر نه وه کت ددر که نار
 شوروی پولابین بو حفظی و ولات
 له چه نکت رووسییه و نه لمان و بولغار
 فریاد سه د فریاد برایانے کورد
 و اچاخی کارد هاوار سه د هاوار
 به حکومتینک په نابیه سرتین
 راست بنی له که لمان ساغ بنی وه فادار
 به مه دافع و مالانے جه نگی
 روو که نیه دوشمن بهنی بهر خودار
 ده بیست به رهو ریوار

مه رد نه و كه سه به كاري سه كه وني
 نه وه كه كه وني وه كه لاشه ي مردار
 پياوي باشن بن غيره ت بنونين
 ده ستي هه لينن وه كه شيزي زامدار
 ره سني كورد وه لام بنسرين
 بولاي يه كتره له يه كه ناگادار
 خوتان ده زانن هه موونه هه نكين
 له دوراي شري رنوژي توندوتار
 فائده ي نيمه له اتفاقه
 كه ر متفق بين ده بينه سه ردار

«فاني» ۱۹۴۲

”تیک ہہ لکیش۔ ہہ تہستی بہ کوردی و عہ رہ بی۔“
 خود ایہ من تہ گہر بہ دہم تہ گہر چاکٹ
 ارنی باب دار غیر ماواکٹ
 لہ سر رووی بی رہ شمم گہر خورہ زات بی
 فطوبی بی الوفا حسین القاکٹ
 ولکن صورتہ الوجہ مناف
 لمرضاکٹ الہی کیف ارضاکٹ

دیزیک هه لئه ست به تورکی

له وکانه ی فانی مه لاه بوده له گوندی سیاو نه م دوو
دیزه هه لئه سته ی به تورکی نار دووه بو مشیری برام آغای
دزه یی که زور به کزبان خوشن دیتی به داوای برنجیح
لی کر دووه کرده لی *

برنجیدر سه لاهم او شامکم او برنجیدر
ایکنجین دو عا سیدر او پنجین پر بکندر

واتی :-

یه کم داوام به لاهه بو نه و گه وره به . دووه میان
دوعا کردنه بو نه و ، سنی به میان برنجه که به ف
جاناغای ناد براد له جوایی شم تاکه هه لئه سته
سنی قه سناغ برنجی سنی کرادی بو نار دبوو .

پنج خسته کی فانی له سه رغه زه لی - زینور -
 بووه صلی شیفا فیکری سه فرمه ره مه نیمبرو
 بوچاوی کز م خاکی ره هت سورمه مه نیمبرو
 کوینی تووه قه درو شه ره فم که عبه مه نیمبرو
 عالم به سه به ب قافله نی ما هم ته مه نیمبرو
 شورای سر و شکم به مه ل زه مزه مه نیمبرو
 رووم زه رده نه که ر بیت و بلنیم شاهی جیهانی
 شایانی جیهان شاهن تو شاهی نه وانی
 به مزی ده مه یا جه وه ره یا نقطه نی مانی
 نیوت که عقیقه بوو ته رو کنی به مانی
 ماچی که جه وازی نی نی به چی ی په بنجه مه نیمبرو

بوندوعی به شہ رجن و مہ لک مہ حرہ م پوہ غیار
طہ و فی حرہ می تو بہ سہ بوندہ ردی دلی زار
بونیہ کہ دہ سوورین و دہ گیرین و لہ ہاوار
مہ حفظہ لہ بوندہ و لہ دہ سی عاشقی غہ مبار
نہ و روکنہ بی شامی کہ دہ لینی بہ چہ مہ سیمرو

زولفت کہ بہ تاریکی و پینچی بہ چہ ناچی
لہ و زولہ تہ ترسم ہہ یہ رووحم بہ فہ ناچی
رینی ماچی رووخی گر تووی تو خواہنی لاچی
چونکی خالت جبرالاسودہ دہ ست ناکہ وی ماچی
دہ ستم کہ بگانی سہ بہ بی ژنیمہ سیمرو

نه سرین و سه مه ن یا سه مه ن و سه و سن و سونبول
سه و دازه دهینی په رچه می تون نالهینی بولبول
پر جیکه تی غونچیه سی ده مته باعثی نه می گول
کو بوته وه چه حاجی نه یالم له مینمای دل
شه یتانی ره قیب ره جمی له لام نه لزه مه شمیرف

ده رمانه مگه ر خاکی ده رت بودلی پر زام
بو شرذمهینی خاص و له بو مه جمه عینی عام
سه دجار به فیدات خاکی صفات نه و سه ری هیتام
شبه تا به سه صدر مزدلفه حو جره یه مه توام
نه ماعده ره نه کویلی تووه جینگه مه شمیرف

نہی پادشہ ہی ناسین و دین پائین بہ رزہ
 لوطفت بہ چہ بہ ننگیکہ جہ مالت بہ چہ تہ رزہ
 نہ مری توشیفا و حیکمہ تہ حیکمہ تہ مو و فہ رزہ
 (بسیک و سعدیک) دہ نیم لہ حرزہ بہ لہ حسہ
 بہ عنی لہ حضورت قہ دہ مم مہ حکمہ شمیرہ

بوکوشتنی من جائمہ پیناوه لہ بو تو
 بوہ گوزہ رت روح و سہ رم ناوہ لہ بو تو
 تن گونجہ نی غم دوور لہ وہ تن ماوہ لہ بو تو
 جان و دلی من بو تہ سہ فاو مہ بوہ لہ بو تو
 راکہ لہ دلا جاناکہ جنی مہ قہ مہ شمیرہ

تو خدا مہ نئی فانی لہ جسہ فادایہ لہ میثہ
رووحم لہ خہ یالی توو فیراتی نی یہ پیشہ
خوشی لہ دلیکہ کہ لہ یادے توو لہ ٹیٹہ
زیوہر وہ کوو حاجی لہ تہ و افایہ ہہ عیشہ
سہم تہ وفہ وداعی نی یہ لہ و بی غہ مہ نیمرفہ

ته خمیسی افانی له سه رهه لبه سستی (نوری)
 غه ریب و شرمه زارو بی نه واما . سول الله
 زه بوونی کاری نافه رمای خوداما یار سول الله
 نه که رچی موو سپیمه روو سیاما یار سول الله
 دو چارکی حیرسی دونیاوو ریاما یار سول الله
 نه سیرکی په نجی نه نفس وهه واما یار سول الله
 به مه سستی سو سکیری دونیا له نه وقاتی نیضاعه تدا
 له داوی دینوی به دفرما له ژیر نه مروئیشاره تدا
 به مه شخوال بوونی غه یرنا حق حه یاتی خوم به غاره تدا
 له ده سستی نه فسی نه ماره له زنجیری نه ساره تدا
 سه رایا غه رقی عصیان و خه تاما یار سول الله

له به دکاری به بنی هوشی له دونیا بنی خه وم قوربان
 به بنی عه قلی دایم نوشته ت و پیت به پیره وم قوربان
 عه مه ل نا خوشم و بوقه ولی خوشیش خوش ده وم قوربان
 نه حالت باروشه رمه نده و سه قیر و که و تووم و امن
 له ده رگه ت به بنده نا چیز و که داما یا رسول الله

له گوشه ی ناته واوی و ناقصی خوم زور ریا کارم
 به بنی عاری به باری کاری بنی مه عننا گرانبارم
 نه قیری ده رگه یی تووم و سیه زور و ته با کارم
 شه فاعه ت که ده خیلت بم گه لی عاسی گونا هکارم
 که و ازور رو و ره شی زور و ده و اما یا رسول الله

ده وای دی ده رد مه ندان تو یو ویردی سه رزو بانیش تووی
ره وانی قابی مه وجود و هوشی نیو سه رانیش تووی
سه بیم تووی طه بیم تووی سه فاو سه یری دلانیش تووی
عیلاجی ده ردی عصیانان طه یسی میسه بانیش تووی
نه خوشم به نده موحتاجی ده وامه یار رسول الله

فیدای خاکی به ریزی سو جان من قوربان
ته ماشایی بکه فرنیکی چاوی مالی من قوربان
نه که رلو طفت هببی په پرووزه به خنت و فالی من قوربان
به چاوی مه رحه مه ت جاری بنوره حالی من قوربان
له گوشه ی ده رگه بی لو طفت خراما یار رسول الله

نی یہ بو فانی، بنی کہ س بہ بنی خاکی دہرت مہ نوا
 قبولم گہر بکہ ی یا خونہ کہ ی وامن سہ رم ناوا
 لہ مہ قدم گاہی شاہانت ہمتا روو جم لہ تن ماوہ
 لہ دوو عالم نو منیدی «نوری» بنی کہ س بنی تہ واننا
 بہ مہ ناسوودہ پی روژی جسہ زامہ یارسول اللہ

تیبینی

نہ مہ پینج خستہ کی یہ لہ دیوانی (نوری) بلاو کردہ تہ وہ
 کہ لہم روای یہ نہ مانہ فی رذہ شبیری ولادانی ہوکی زاتی
 بہ جای گہ یانہ و وہ ۔

چوار خشته کی
 نہی کہ بہ مت ہم نہ فہ سی بی کہ سان
 بی توونی یہ ہیچ کہ سی بی کہ سان
 بی کہ سم و ہم نہ فہ سم ہر نہ تووی
 روو لہ چہ کہ م نہی کہ سی ہر بی کہ سان
 لہ ہر وہ بہتی غزی نہم چوار خشتہ کی بہ لہ ہر کینلی گوزہ کہی
 نورد سرایہ وہ بنویار گار .

تاک

پیر بوم و کاتی بہ ستی چاوہ لہ ماسوی
 چاونکی بی عہ نیہ کو رنوشی پنم داوہ خودا

تاک

خہ تت ہات زولفہ کہ ت لہ زری لہ ہر خالی سیہ گویا
 حہ ہش بوچین لہ تیلیداکہ ہیندو رومہ شہر بیانہ

ستایشی خودا
 مادامه ترس نه مال له غمیری زاتی صه مه د
 له هه رزه مان هه رده لیم یا صمد و یا به خود
 مه عنای نه صه د زاتی نه و له هه رشتیک ته نیایه
 مه عنای صه مه دینی فذراغ جی می ماسوی نه مایه
 هه رنه و هه یه بانگی که می بو هه رمه قصه دی هه بی
 دونیه وی یا نوخره وی بو هه رکاری که ده تپی

تاک

نه می ره سوولی نیس و جن نه می صاحبی وه عد و وه فا
 بروینی رهش مووینی پسیم هینا تیه لات پشتم دو تا

تاک

من به ته نیا قه ت مه زانه غم ده خوم
 دین و دنیا م لایه هه رده م خوام و خوم

غـزـهـل

گوتم بوجی برهنگی خوینی نوو سیوه موژه ت سینگم
گوئی نه قشی شه هیدم وایه که رچی خوم سیه ره نگم
سه ری تیری موژه ت میهانی سینه و سورمه بو نیکه
به چاو بوی دینم ناوو دل که باب و نه غمیه ده نگم
که من زور بنی که س و بنی ناسرنامه روو حه کم بوجی
له ره غمی دوز منانم دوو شرمه مامت ناخه یه چه نگم

ستایشی پیغمبر

نہی محمد کہ رده رم کہی روو له کنی کہ م بچمہ کوی
خو کہ دای ده روزه بی تو بالاتری هه ر پادشا
غہوسی نہ عزم تو کوری دلسوزی نہ م زاتہ سی مہ دہ د
بوده وای ده ردم بیارنوه له ده رگانہ سے خودا
بنی قہرارو ده رده دارو دلفکار نیمہ ہو منم
نہی خودا وہندی شیفادہ ر پنم کہ رم کہ یہ کٹ دہوا
ناکو ماچ کہ م خاکی ده رگای نہ حمہ دی موختاری توو
خاکی نیکی سیرہ له بو نہ نواعی ده ردی بی شیفا
من بہرووی رہ شہ وہ دیمہ لات چی لینم بکہی

چونکی شک نابہم چہ جیگای تر حہ بیہی کیبریا
چو و مہ لای روزی فیرقم دہ ردی ہیجرم عہ زر کرد
وہ صلی من یہ کسانہ فرمووی بوہ مووٹہ ہلی منا
فانی یا دہ رمانی دہ ردت ہر لہ یہ ک جیگایہ بس
ٹاکو ماوی ہر بکہی ہاوار خودا ہاوار خودا .

سیتاشی خودا

له هدرشتی دیار بنی دیاره رووی حبه بیجم
ته ماشای که له هدر روو نهی برای صاحب همت
وجودی تو ش نهینو که بو رووی زاتی پاکتی
بنی له جه مال نابیننی له هیچ صاحب زه کاوه ت
که رتو صاحب نه زه ربی ده بیسنی صوره تی نه
له رتا قده می خوت دیاره به صه راحت

له به ربوونی نسان دایاره

به بیرت دمی که هاتی به رووی دونیا
له گریان بووی وعالم بو تو خه ندان
که مردیشی به قینه پیکه نیت
له خرم و دوسته کانشی شین و گریان

فانی

لہ بہ ریہ کیہ فی عنودا (وعدۃ الرمبورا) دہ روئی دہ فرموریند

یہ شکالی عالم شووشہ کے گونا گون
وہ ک بڑا سہ ریان شوعلہ ی پوڑی روون
لہ ہر شووشہ یی بنی کہم و زیاد
ہر رعینہ شوعلہ ی خوی تیانواند
بہ رنگی شووشہ چہ زہ رد بنی چہ سوز
چہ سپی چہ رہش چہ سہ بزوچی بوز

به شی فارسی

به خمیس فانی بر غزل سعید

بر من امروز ازین کلخ مجازی بنمود
هنر و عزت کس نیست به املاک و جنود
گوش ده سعدی مسعود چه خوشنوح سرود
شرف مرد به جود است کرامت به سجود
هر که این هر دو ندارد عدش به زو جود

ای سراسیمه‌ی دنیا ز ره جاوه برو
گشتی گزنی‌شانی چه کنی وقتی درو

بصداقت برو باگوی زمیسان جهان
که ندیدیم بسر برده بی زین دور ز زبان
حجتم هست چو باور نکنی نیست نهان
خاک مثل طرف انگیز نبیسی که همان
خاک مصر است ولی بر سر فرعون نمود

تخک آن قوم که بی کینه زد دنیا گزرنند
نعمی در همی دارند نژدها شمشیرند
مالی دنیا نه متاعست که برو می نگرند
دوونی این قدر ندارند که برورشک برند
ای برادر که نه محسود بمساند نه محسود

سینه داری کن و از نیک و بدی خلق گزر
بجز از فکری خستد و نند حذر کن تو حذر
آیه مایستج اند بخوان بنگر
وسی حاجت چو بری پیش خداوند بر
که کریمت و رحیمت و غفور است و ودود

هر چه دارند خلائق زود و دیتی او
هر چه سازند عوالم زربوبیت او
عالم غیب و شهادت ز الوهیت او
الشری تا بشر یا عبودیتی او
همه در ذکر مناجاة قیامند و قعود

سخنی گویمت ای جان تو بنیوش بجان
توسنی حاجت اگر رانی بشنی شسی ران
رازقی انیس اجنه و ددو دام و حیوان
کرمش نامت سناهی نعمش بی پایان
هیچ خواهند ازین در نرود بی مقصود

رهی خود دان و مکن تکیه به دنیای کهن
سد هزارانی چو تو رفت ازین داری حزن
تیلی بازیچه بچوگان جهالات مزین
قیمه تی خود به ملامی و سناهی مشکند
اگر ایمان دروست است بروزی موعود

گفتہ فانی اگرچی ز علمش آفتد است
سخنی بی سرو سامان کہ بیاطن سرد است
ولی باگفتہ سعدی بہ مذاقش شہد است
بندی سعدی کہ کلید در گنج سعد است
نتواند کہ بجا آورد الامعود

تخمیسی فانی بر غزل مهری

ای ساقی گل فام نوالی تو مرا بس
زن لعلی لببت آبی زلالی تو مرا بس
واز عزتی کونین بس لالی تو مرا بس
واز جمله جهان شمع جمالی تو مرا بس
در کج غم عشقی نیالی تو مرا بس
با این که به پیش تو بودی غصه
مانیزه عیقم و زلیلم محقر
خواهم که بوسیم لببت کشته شوم گز

هر کس برهی کعبه مقصود نهد سر
در هر دو جهان قصدی و صالی تو مرا بس
گویند که گلهای جهان جمله گی راستند
مرغان چمن رقص کنان هاله بیستند
هر کس به هوای املی شاد بختند
خلقی به تماشای مهی عید برفتند
نظاره برا بروی هلال تو مرا بس
چون مدۀ دور است ز هجرانی عزیزان
آواره و آشفته شوم سخت پریشان

لطفی بنما بردل مہجور غریبان
بسیار طمع نیست مرا ای شہی خوبان
از لعلی لب ت دانہ خالی تو مرا بس
دل دادہ مشو از پی خوبان مکش آہ
فانی تو سرا سیرہ شدی از اسف و آہ
کامی دلی خود گیر ز صہبای فرح خوان
باپیری معان (مہری) ہمی گفتی سحر گاہ
یک جرعہ ز جامی می آلی تو مرا بس

فانی لہ زبیر ناز ناوی کا کہ

نہم بارہ ماہ لہ بہتہ ہی لہ مانی ۱۹۴۲ مانا دہ

پہرچہ مت تراپون و نہ بریوت یلنگلیسہ نتوچہ وان
ملکی سے نغافورد کہوتہ بہ سنی شاخی دوو بہران
اتورکی کولت باغی رہم بہ جری سیای دوو زلفی تو
جہ بر مہنی حالت نی یہ رنی رہت بنی بو تیتو بوستان
چونکی زولفت نہ ژدہ ہائیکہ بہ خویشی عاشقان
تینو وہ وہک تینو بوونی نازیان بو روویان
حاصلی نہم گفتو گو یہ م مہیلی زولفت نہی وہ نہ
قتت تہ واو نابنی لہ ہیچ کہ س بنی تہ واو بوونی جہان

شہرق و غنہ بنی عارڈ کوردہ مرد بہ مرد و و مہ بہ
ہر لہ نہ نقشہ ہر نہ نقشہ رہ ہیستد و بلوچ نہ فغانیان
بنی لہ تورکی یہ و عہ جم خو ژیزو ژو و ریشی پرد
جو رجیا و نہ ریشیا تاخہ لیجی بہ سہرمان
چند ویلا یاتی لہ شیرازو طارم و بندہ رعہ باس
دورو داری جہر دو خیرا پاکی یہ ک کوردن بران
پند لہ نہ ترانی بوخارا تا دہ کاتہ نہ زہر دم
بنی لہ کوردستان لوہستان بایزید نازر نیجان
سوریہ و حمص و طرابلس و حلب شام و حہ ما

تاده گاته به شت و گندان نه نقه ره و سه مسوونمان
پرله کوردی خرمی خومن وه کت یه کی بن هدریه که
خونمان و گونشتمان و پیسته مان و نیسقان
نیزه گریان بو براین ده سستی له رزاند م و دتی
اکال هه لیکره قه لم تو خدای بنیوه گیرفان

رُوا لَبْرَه رَا نَهَم كُزْمَه لَه هَه لَبَه سَه ي زَانَا س
 به زمان فانی ته واو بود به جوانی ده زانین
 له دروایی نَهَم كُزْمَه لَه هَه لَبَه سَه ي لَه
 ووتاره ی - کاک محمود زامدار - تومار بکه یین که له
 به ژرفنامه ی هارکاری ژماره ۲۰۴ له لایه به
 ۹ له ۱۳/۲/۱۹۷۶ بلادی کردوه ته ده
 که ده فی ناوی فانی حسین سعدی فیض الله یه و
 له قه بی دینداری یه که ی کوردستانی و به به جه لک
 بزوهژی به ره مانی ی خنلی بلباسی به جه لک
 نه که زیته وه ... له بانی ۱۳۰۰ له . له دایک
 بووه هه روا کاک زامدار روفی ده کاتره ده فی
 فانی لای مه لاه به دلالای جه لی زاره و مه لا
 عه دلای هه لیفه ی بکستان خونیند و به یی (فانی)
 بیست و هیوار سال خونیند و (۲۰) سال مه لایه یی

کرد و ده . هر به م بونه یه ده هویاسی کاش
 زامدار ده که ین که تا که نو و هری کورده به زک و
 جبرانی له کافی خونیدا ده رباری (فانی) دوا ده
 هیوا دارین زیانتکی به غنه ده ر بوله سوو
 که ینک که غزیه تی نه ده ب و زمانی کورری بجان
 بشیر حسین سعدی

بسی : پودانه و : نیم عهزه له فارسیه ن فالخاد
نیم تاکه گوردیه لم دیوانه با بیانه کرار
بموردن ازسی جانان منازله به منفعت
آواره گشتن از دیار و مراحل به منفعت

مفتی عشق اگر به بترک فتواداد
ایمان از طوق عزازیل به منفعت

داروی درد را از کم جویم بیان حالانم
تیمار زهر مار و هلاهل به منفعت

حالا بیاقدمی رنج کن بسبالنم
زیرا زاهدتضار بند همایله به منفعت

فانیست کسی که بر روان بهر فتنه
سودم بترک سنگ و درختان
عفت

فرد فانی

له مه یدانی قه زایی بیره می بی سوده ماند و بون
له دیوان بیسوی ناسزا خورایه هاتوهون

تاک (له عهزه الوجود)

په رده لاده پرودحه کم تا پروت بیمنم له عظمی
بی خه بهر بووم په رده لادان بوو بهر رده ی یووتن

که تووی عالمه صور عالم همه راسمه
که توو گه بی همه صور عالم ته له سمه
(فانی)

* نجات خطاط *

نیم دیوانی نویسیه

علی خورشید

* سرپرستی له چایدانی کردوه *

۱ فردغاف ۱۱

بدرگاه نوآوردم بنا جانم
سرا بنجا لهنجر انجا قلگاه انجا

فانوستا سردی قهره دا عنی . له گو فارسی
 به بیان ژماره [۵۰] سالک [۱۹۷۸] .

له لایره - ۷ - / ده کی :-

که دیوانی (فانی) مامه نداغام . به رها و کوش

یه که ربرم ها ته وه که به نذ شاعیری ترهن

نهم ناوه یان بوخویان ههک بزاردوه

به تایبته دوان له وفانی یانه تائیسته

به خوئینه وارن نه ناسینراون : بو به وونم

بانم ههک له کیسه نه ده م و نهم شاعیرانه

له ووتاریکدا به ک بجه م و به خوئینه و زلیان

بنا سینم .

به بیی فانا گادری من نه و شاعیرانه

نهم ناز ناوه یان بوخویان داناوه

یئینج .

۱ - فانی - مامه نداغای فانی که ئینسا دیوانه

یره ئیگنه کهس له بازار دایه .

۷ - فانی - مه لاهینا سردی فه یزوللا . که له

ژماره [۳۰] ی ها و کاری دا - کارک

(محمود زامدار) له سردی نوویسوده

۲ - فانی - مه لاهینا فانی نه بلاغی که دکتور